

Franciška Malvina O' Connor

Po Hattlerju („Kindergarten“)
poslovenil V. K.

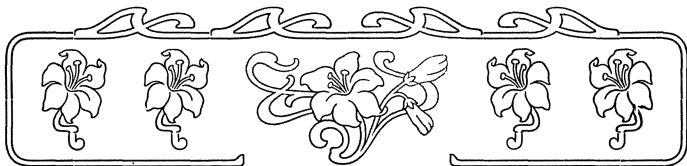
V Ljubljani 1906

Založilo „Katoliško društvo detoljubov“
Tisk tiskarne „Katol. tisk. društva“ v Postojni.

Uvod.

Ni sicer življenje kakega svetnika ali svetnice popisano v teh črticah - toda zelo vzpodbudno bodo gotovo vplivale na marsikatero srce dobrih otrok. Zato se je odločil urednik pridejati kot prilogo ta kratki opis. Naj ga le radi bero dobri otroci, da se navzamejo nekoliko in po možnosti duha vzgledne deklice Frančiške Malvine. Prevideli bodo, kako že v mladem človeku more in mora vplivati resna in trdna volja; kako je že mlado srce požrtvovalno in se oblaži z majhnimi dobrimi deli; kako vsakega ohrabri in posveti milost božja, ako se ji ne stavijo zapreke, marveč z njo in po njej deluje vztrajno in dosledno. Naj ti bo torej v prid, ljubi slovenski otrok, to berilo, ki ga je za te sestavil ljubeči te detoljub.

Urednik.

Franciška Malvina O' Connor.

Frančiška Malvina O' Connor je bila doma iz Amerike, in sicer z otoka Martinique, torej od tam, kjer je pred nedavnim časom, l. 1903, ognjenik Mont Pelée uničil mesto St. Pierre. Njeni starši so bili iz Irskega ter so bili premožni, vendar pa tudi pobožni in skrbni katoličani. Franciki je bilo šele deset let, ko ji umrje oče; preteklo je komaj leto, in tudi mati leže v grob, dekleta pa ostane samo kot sirota na svetu. Ta dvojna izguba je seveda na mehki značaj otrokov znatno vplivala, postalo je nekako otožno.

Ko torej mati umrje, pošljejo Franciško na Francosko k njenim sorodnikom, tako je bila njena poslednja volja. Franciška pride v Pariz, kjer jo izročijo v vzgojo redovnicam „presvetega Srca“. Bila je takrat stara dvanajst let.

Ker je v svoji prejšnji domovini, v Ameriki, prejela le malo pouka, je skušala takoj nadomestiti z marljivim in vztrajnim učenjem, kar ji je še manjkalo.

Po svoji naravi že je bila usmiljenega srca: da bi komu prošnjo odrekla, tega niti mogla ni. Večkrat si je celo sama pritrgala to ali ono, kar bi sicer sama rada imela, da je le mogla koga obdarovati. Zlasti pa je bila radodarna do ubožcev, in ni se ji škoda zdelo denarja ali obleke, kadar je bilo treba pomagati.

Tem naravnim dobrim lastnostim je pridružila kmalu prve kali krščanskih čednosti, sad lastnega prizadevanja. Najbolj se je to razodevalo ob pripravi za prvo sv. obhajilo. V samostanu, kjer se je Frančiška vzgajala, se je prvo sv. obhajilo opravljalo vselej kar mogoče slovesno; otroke, ki so bili za to odločeni, so že nekaj časa pred sv. obhajilom odločili od ostalih, jih natančno poučevali o sv. obhajilu in o pripravi k prejemanju sv. obhajila in opravljali ž njimi razne pobožne vaje.

Tudi Frančiška je bila med temi izvoljenci. Pa kdo bi opisal njeno gorečnost, s katero se je pripravljala na ta presrečni dan! Slišala je pri poduku, kako koristno je za dušo, ako si človek večkrat vest izprašuje, zlasti ako hoče s prav čistim srcem pristopiti k mizi Gospodovi: takoj sklene, da si hoče vsak dan natanko vest izpraševati, in kar sklene, začne takoj tudi izvrševati. Njene učiteljice so jo bile opozorile na njena slaba nagnenja: nagibala je že po svoji naravi nekako k zložnosti, rekel bi skoraj k lenobi, bila je tudi nekoliko preobčutljiva in nepotrpežljiva. Zato je Frančiška pri izpraševanju vesti vsekdar mislila na te napake; ob koncu tedna potem je primerjala število napak tega tedna s prejšnjimi, da bi tako spoznala, ali se je res že kaj poboljšala. In zares, deklica je vidno napredovala v dobrem, Bog sam je podpiral s svojo milostjo njeno dobro voljo.

Drugo sredstvo, katero je Frančiška rabila, da zatere svoje napake, je bila vaja v zatajevanju. Bolje kakor marsikateri odrasli človek, je ta otrok razumel besede Gospodove: „Ako kdo hoče za menoj priti, naj zataji samega sebe, naj zadene križ na svoje rame in hodi za menoj.“ Francika je bila bolehnna, zato so ji zapovedali, da mora dalje spat ko ostale gojenke. Marsikdo bi se na njenem mestu veselil te ugodnosti, Francika

pa nikakor ne, temveč silno žal ji je bilo, ker zaradi tega ni mogla k sv. maši. Prosila je prednico, da bi ji dovolila hoditi k sv. maši; ko ji prednica odbije prošnjo, se obrne do svojih sorodnikov, in ti so ji naposled izposlovali, da je smela vsak dan iti k sv. maši. Meseca majnika, ko obhajamo pri nas šmarnice, so imele tamošnje samostanske gojenke, ki so se pripravljale za prvo sv. obhajilo, vsak dan po pol ure premišljevanja. Frančiška pa si je tistikrat še bolj prikrajšala spanje, da bi le pobožne vaje opravila z večjim pridom.

Rada bi si bila pritrkala v jedi, a tudi tu so ji predstojniki branili na vso moč. Ker je bolehala na želodcu, so ji zdravniki kratkomalo prepovedali vse postne jedi. To ji je hudo délo, in rekla je, da ji bolj škoduje, ko ves postni čas. Večkrat se je z raznimi izgovori odtegnila zajutрку; učiteljice pa so spoznale, da se hoče zopet zatajevati, zato so ji tudi to izrecno prepovedale. Frančiška pa je rekla nato: „Tolikrat sem v prejšnjih letih Boga žalila s sladkosnednostjo; ali torej nisem vsaj seda dolžna zato delati pokoro, da Jezus najde moje srce očiščeno, kadar pride vanje prebivat?“ Zatem pa je jela misliti zopet na nova srédstva, da bi se pokorila in zatajevala.

Tretje, kar občudujemo na Frančiški O' Connor, je bila njena gorečnost v molitvi. Če je le bila prilika, je šla v domačo kapelo (v samostanih imajo lastne kapele, kjer se mašuje in tudi hranjuje Najsvetejše), tam je pokleknila pred oltar in molila, molila pa tako iskreno, tako zbranega duha, da je bila kakor odmrta za ves svet. Tako živo vero je imela v Jezusa v oltarski skrivnosti pričujočega, da ni videla ničesar okóli sebe, le Jezus ji je bil vse. Ljubezni do Jezusa je plamtelo njeno srce, zlasti kadar se je domislila prvega sv. obhajila. Naravnost ginljiva je bila njena pobožnost pri najsvetejši daritvi; večkrat so jo kar solze posilile, če je videla mašnika,

ko je ljudi obhajal in se takrat obrnil proti njim z besedami: „Glejte Jagnje božje!“ Kaj so bile pač te solze drugega kot solze hrepenenja po sv. obhajilu!

Tudi zunaj cerkve si je prizadevala biti zbranega duha; s tovarišicami zadnji čas skoro ni nič drugega govorila, kakor le o prvem sv. obhajilu, potem pa o Mariji Devici. Ker je bila sirota, zato si je štela nekako v predpravico, da jo imenuje svojo ljubo Mater. Posebno je imela veselje do Marijinih otrok in nosila je tudi z velikim zaupanjem na pomoč Marijino njeno čudodelno svetinjico.

Neobhodno potrebna podlaga pravemu poboljšanju je resnično kesanje nad grehi. Frančiška je to dobro vedela, saj so jo o tem dobro poučili. V šoli so učenkam povedali, kako koristno je, pred prvim sv. obhajilom ponoviti vse poprejšnje spovedi, povedali so jim pa tudi, da brez pravega kesanja ni prave pokore, in da je spoved tem boljša, čem globlja je žalost nad grehi. Z živo besedo so jim opisali hudobijo in ostudnost greha, ter jim pokazali njegove :trašne nasledke. Na Franciko je napravil ta nauk globok vtis: toliko da ji ni srce počilo od žalosti. Zvečer, ko je bila sama in že v postelji, začne bridko zdihovati in jokati; ko jo pride sestra redovnica vprašat, kaj ji je, ji ta odgovori: „Oh prepozno sem prišla v vaš samostan, prepozno sem spoznala, kaj se pravi Boga prostovoljno razžaliti! Popred tega nisem tako vedela, zdaj pa žalujem, ker vem, da imam premalo kesanja, gotovo manj ko moje součenke, ki so bolje podučene.“

Učiteljica jo potolaži rekoč, da lahko z gorečo molitvijo v kratkem času nadomesti to, kar je morda zaostala za drugimi. Pri ti priliki jo še enkrat opomni in ji pokaže, v čem bi bilo še treba poboljšanja, katerih napak še ni popolnoma odložila. Francika obljubi, da hoče vse storiti, in zares je postala sedaj vedno bolj

krotka, potrpežljiva in mirna. Vsako trpljenje je rado-
voljno sprejela, da bi si s tem pridobila milost pravega
kesanja. Na prstu se ji je bila napravila bolečina, ki se
dolgo ni dala zaceliti; obenem pa je bila želodca tako
slabega, da večkrat ni mogla prav ničesar užiti. Vsled
tega so silno trpeli njeni živci, tako da je bilo zares
prav težko, vse to potrpežljivo prenašati. A Frančiška se
je premagovala prav junaško, le sestri redovnici je
včasih potožila, kako jo napada nepotrpežljivost. In če
jo je sestra potem vzpodbujala, naj bo vdana v voljo
božjo, naj vse svoje potrpljenje daruje Bogu, je odgo-
varjala: „Saj hočem, da bom mogla vredno prejeti prvo
sv. obhajilo, predvsem pa se prav in resnično skesam
svojih grehov.“ Videli so včasih, kako je kar nakrat
obledela ali se začela jokati od samih bolečin, pa ne-
voljne besede ni bilo slišati iz njenih ust, samo to je
večkrat ponavljala: „Moj Bog, tebi darujem svoje trpljenje!
Naj bo v božjem imenu!“

Nekoč se neka tovarišica izrazi: „Kdor je tak, kakor
Frančiška O' Connor, tak že lahko vselej uboga.“ Fran-
čiška to sliši, a ne odgovori ničesar, le zvečer pripomni
svoji vzgojiteljici: „Ali ste slišali, kako je rekla? Jelite,
da ni res? Tolikrat se me hoče polastiti nepotrpežljivost,
a jo premagam, če se zmislím na svoje prvo sveto
obhajilo!“

Šest dnij pred prvim sv. obhajilom so opravljali
duhovne vaje ali eksercicije: vsak dan nekaj pridig,
nekaj naukov za dobro spoved, poleg tega pa je bilo
treba skoraj neprenehoma molčati. Najlepše se je tu
vedla Frančiška. Kakor nalašč jo je Bog obiskal tudi
takrat s trpljenjem; ves čas duhovnih vaj jo je namreč
trgalo po zobéh; in vendar, Frančiška je vztrajala.
Trpljenje je ni zmagalo, pač pa je ona premagala
trpljenje in si še vmes skušala sama nalagati pokoro.
Nekoč ji ponudijo mleka s sladkorjem, ona pa pravi:

„Čemu še sladkor? Saj se vendar spodobi, da si nekoliko pritrgam, ko moliti ne morem.“

Gojenke so si od pridig, ki so jih slišale, večkrat kaj zapisale iz vsebine ali pa dobre sklepe, ki so jih pri takih prilikah storile. Tako je napravila tudi Frančiška O'Connor; mnogo seveda ni mogla napisati, le par besedij. Zapisala je pa to-le: „Ako mi Bog dá svojo pomoč, hočem vstati pri prvem znamenju samostanskega zvona, se hitro opraviti, potem pa storiti nekaj trdnih sklepov za ves dan, da ga prav porabim; potem hočem s povešenimi očmi in kolikor mogoče zbrano opraviti svojo jutranjo molitev. Na potu v cerkev bom mislila na božjo pričujočnost in v hiši božji bom skrbno pazila na svoje oči in se ne bom ozirala po cerkvi.“

To so bile pa tudi poslednje besede, ki jih je pisala, kajti dnevi so ji bili že šteti.

Zadnjega dné meseca majnika je bila skupna spoved pred sv. obhajilom. Predno je Frančiška šla k spovedi, je še poiskala sestro redovnico in ji dejala jokaje: „Odpustite mi, da sem tolikrat razžalila ljubega Boga in vas!“ Objokana je šla k spovednici, jokajoč je šla zopet od spovednice, a to pot so bile solze veselja.

Prišel je naposled tako zaželeni dan prvega svetega obhajila. Frančiška pa je bila ravno sedaj v velikih skrbah, kajti poslednje noči jo je večkrat tresla mrzlica, in tako tudi tisto noč. S strahom se je vlegla tisti večer spat: „Kaj če jutri ne bom mogla k svetemu obhajilu?“ Marijo je prisrčno prosila, naj ji pomaga, da bi vsaj drugo jutro mogla vstati. In nebeška Mati je uslišala njeno zdihovanje: zjutraj ji je postalo boljše, tako da je mogla z ostalimi iti v kapelo. Njene telesne moči so jo že skoro celo zapustile, le hrepenenje po svetem obhajilu jo je še držalo kvišku; med sveto mašo je, dasi vsa oslabela, klečala, vsa zamaknjena v svojega

Zveličarja. In zdaj, zdaj je vendar enkrat Jezus obiskal to nedolžno dušo v sv. obhajilu. Prejemši sv. obhajilo, opravi Frančiška z vso prisrčnostjo svoje otroške duše dolžno zahvalo, potem pa se vrne domov. Kakor nalašč ji je ljubi Bog tisti čas polajšal bolezen, da je mogla pristopiti k mizi Gospodovi; kajti precej potem se ji je zopet shujšalo, in morala je nazaj v posteljo. Bolezen je postajala vedno hujša, kri ji je tekla večkrat iz ust in iz nosa. Frančiška je bila tako slaba, da ni mogla drugega užiti, kakor par kapljic pomarančnega soka. Če so jo preoblačili ali predevali, jo je silno bolelo, pa pritožbe ni bilo slišati iz njenih ust. Nalahko se je smehljala in polglasno tupatam zašepetala kako molitvico.

Kadar so jo sorodniki prihajali obiskat in se jokali, videč, koliko trpi, jih je tolažila, rekoč: „Čemu se žalostite? Glejte, v nebesa pojdem, in bom tam za vas prosila.“ Nikdar ni zahtevala, da bi jo obrnili in predejali; če je redovnica, ki ji je stregla, hotela to storiti, je deklica odvrnila: „Jezus Kristus je bil pribit na križu, torej bo že tudi za mene tako dobro, kakor je.“ Kadar jo je kdo vprašal, kako se ji godi, je odgovorila: „Na križu sem,“ in pri teh besedah pogledala na sveto razpelo.

Kakor sem že omenil, je bila dobrega srca do ubožcev; njih tudi v svoji bolezni ni pozabila. Dobro je namreč vedela, da kdor dá ubožcu, dá Jezusu samemu in da nam prav reveži odpirajo nebeška vrata. Zato je prosila teto, naj podari primerno svoto neki sirotišnici, češ saj sem tudi jaz sirota. Tudi ubogim otrokom je poskrbela obleke.

Medtem se je bližal dan, ko se je imela ločiti od sveta; kakor se otrok pripravlja na vrnitev v očetovo hišo, tako se je Frančiška pripravljala na smrt, ne s strahom, tudi ne z žalostjo kakor bi bila navezana na ta svet, ampak povsem mirno, veselo. „Mirna sem,“ je

dejala med drugim, „saj mi je spovednik rekel: ‚Ljubo dete, dobro si opravilo svoje prvo obhajilo.‘“

Neko popoldne ob štirih se ji obličje kar nakrat zjasní, in tedaj reče: „Zdravi ostanite; zdravi ostanite. Za ta svet nisem več, v nebesa pojdem k očetu in materi. Kako srečna sem! Glej, preblažena Devica gre po ne, kako lepa je!“ – Poslovi se potem prav gin od sorodnikov. Vendar je živela še šest dnij.

Poslednji dan je bilo zopet več ljudij zbranih pri Franckini postelji; vse je plakalo, le Francika je bila mirna in vesela. Naenkrat ji pride, kakor bi jo hotel zadušiti, poleg nje stoječa redovnica ji narekuje besede „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Deklica jih izgovori za njo in dostavi: „Sedaj grem v nebesa. Glava ji omahne v naročje sestri, njena čista duša pa se preseli v boljšo domovino dne 26. vinotoka l. 18

